

[Alice Hedegaard]

på denne uværdige måde. De kan ikke klage, ikke engang fortælle deres pårørende om denne behandling.

Personalemangel er også skyld i, at der ikke kan afses tilstrækkelig tid til træning af hver enkelt patient. Mange er så dårlige, at de hver har behov for én uddannet medarbejder. Denne træning og oplæring er så vigtig, da vi ved, at svagt fungerende åndssvage ved rigtig pleje kan udvikles og lære mange dagligdags ting. Det er et tålmodighedsarbejde, både for patienten og medarbejderen, men giver rigelig belønning, hver gang fremskridt opnås.

Vi ved også, at nedskæringer vil komme til at gå ud over værkstederne, der bliver ikke penge til materialer. Feriekoloniophold, lejrskoleophold og udflugter, alle disse ting, der giver afveksling og glæde for de syge, bliver også skåret væk. Når man i dag på nogle institutioner er nødt til at lægge voksne patienter i seng kl. 18 eller endnu tidligere på grund af personalemangel, bliver det vel ved yderligere nedskæringer nærmest umuligt at nå at få alle op af sengen hver dag.

Samtidig med at patienterne bliver behandlet som dårligere mennesker end de øvrige i samfundet, giver det også de ansvarlige større problemer. Jeg tænker her på den udslusning af klienter, man mener kan klare sig selv. Efterhånden som undervisnings- og træningsmulighederne bliver dårligere og dermed giver færre gode resultater, vil udslusningsmulighederne også blive mindre. Vi kan se de ældre, der sidder og ligger ude omkring i landet på opbevaringsstederne, de har aldrig fået denne undervisning som børn. Det er resultatet af den manglende viden og dygtighed, som man havde for 50, 40, 30 eller 20 år siden. Den viden og dygtighed har vi i dag, og hvis ikke det drejede sig om penge, kunne vi hjælpe de børn og unge, der har været så ulykkelige at blive født med dette handicap.

Er der nogen, der ønsker, at vi ganske langsomt skal tilbage til 1930ernes manglende åndssvageforsorg? Det sker langsomt ved at skære et lille stykke hvert år. Der fødes stadig handicappede børn, og det vil der blive ved med at gøre. Derfor må vi ikke ødelægge det, der er bygget op. Med de nødvendige pengemidler kan vi gøre vor forsorg endnu bedre.

Med hensyn til udslusningen må vi passe på, at den sker forsvarligt, og at man ikke for at få klienttallet ned, og kun derfor, bliver for ivrig efter at sende klienterne ud i det kolde samfund. Jeg er lige blevet bekendt med et sørgeligt eksempel på en sådan udslusning.

Det drejer sig om en 39-årig mand, der havde levet sit liv på institution. Som 8-årig kom han på en åndssvageanstalt, forholdene her var for 30 år siden nærmest uhyggelige. Han flyttede siden til en anden anstalt, hvor han begyndte i 1. klasse, den første anstalt havde opgivet at lære ham noget. Efter endt skolegang som 18-årig kunne han læse og skrive til husbehov. Han udviklede sig i heldig retning, var udadventt og en god og kærlig dreng, der var glad for sport og for arbejde.

Da han var 37 år, skulle han pludselig udsluses uden egentlig forberedelse, og han flyttede til en lille etværelses lejlighed. Forsorgen ville have haft ham til Jylland, men forældrene fik det ordnet, så han kom til at bo i den by, de bor i. Han fik invalidepension og skulle prøve at tilpasse sig samfundet. Efter 30 år på institution er et menneske dårligt udrustet til helt at klare sig selv. Helt almindelige og dagligdags ting, vi andre ikke tænker på, bliver et problem.

Trods forældrenes hjælp endte det galt, han fik en alvorlig psykose og ændrede sig totalt. Familiens læge indvilligede til sidst i at indlægge ham på et statshospital. Efter nogle måneders ophold forlangte overlægen ham hjemsendt eller overflyttet til et andet hospital. Overflytning blev foreslået dagen efter med politibistand. Dette fik forældrene afværget og sørgede selv for transporten. Den stærkt chokerede patient kom på den lukkede afdeling, og efter et par måneders forløb kom han atter til en åben afdeling og arbejder nu dér på et beskyttet værksted. Han venter nu på overflytning til en mindre institution under forsorgen og må på ubestemt tid forblive på statshospitalet.

Det ville sikkert være en god løsning for at undgå den slags tragedier, at man henstillede til amterne at bygge eller købe boliger, der kan indrettes med et antal værelser til 10-12 personer, lade klienterne få deres invalidepension og selv være med til at ordne deres økonomi. Man kunne ansætte to med-